

Innst. 94 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 4 S (2013–2014)

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 75/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 995/2010 om omsetning av tømmer og treprodukter, samt tilhørende forordninger 363/2012 og 607/2012

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Generelt

EØS-komiteen vedtok 3. mai 2013 å endre EØS-avtalen vedlegg II ved innlemmelse av Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 995/2010 av 20. oktober 2010 om fastsettelse av forpliktelser for virksomheter som bringer tømmer og treprodukter i omsetning (tømmerforordningen). Vedtaket omfattet også de tilhørende rettsakter delegert kommisjonsforordning (EU) nr. 363/2012 av 23. februar 2012 om saksbehandlingsregler for godkjenning og tilbakekalling av godkjenning av overvåkingsorganisasjoner, og Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 607/2012 av 6. juli 2012 om nærmere regler for ordningen for tilbørlig aktsomhet samt hyppigheten og arten av kontroll med overvåkingsorganisasjoner.

Tømmerforordningen skal bidra til at ulovlig avvirket tømmer og produkter som stammer fra slik virksomhet ikke omsettes i Norge eller EØS-området for øvrig. Tømmerforordningen bestemmer at Europakommisjonen skal anerkjenne og gi organisasjoner tillatelse til å opptre som overvåkingsorganisasjoner, og gir således myndighet til å fatte vedtak med direkte virkning for private rettssubjekter i EUs medlemsstater. Det legges opp til at ESA skal ha denne

funksjonen på EFTA-siden. Overvåkingsorganisasjonene vil bli bundet av ESAs vedtak og vil være private rettssubjekter.

Tømmerforordningen gjennomfører EUs politikk mot ulovlig hogst og handel med tømmer og tømmerprodukter med ulovlig opprinnelse. Ulovlig avvirkning har store økonomiske, miljømessige og sosiale konsekvenser, både nasjonalt og internasjonalt. Forordningen gjelder førstegangs omsetning i EU/EØS, og uavhengig av opprinnelsesland. Regelverket omfatter alle slags treprodukter. Mange treprodukter går gjennom flere prosesser og bearbeiding før de for første gang kommer på EØS-markedet. Det er kun virksomheten som plasserer produktet på dette markedet for første gang som må følge kravene til virksomheter. Forhandlere videre i distribusjonkjeden på EØS-markedet må kunne identifisere hvem som har levert produktet og hvem det er solgt til (men ikke den endelige forbrukeren).

Forordningen gjelder både for innenlandsk produksjon og for all import av tømmer og treprodukter, uavhengig av opprinnelse, og tilfredsstiller i utgangspunktet WTO-regelverkets krav om likebehandling.

Tømmerforordningen fastsetter forpliktelser for virksomheter som bringer tømmer og treprodukter i omsetning på det indre marked for første gang, og forpliktelser for forhandlere, jf. forordningens artikkel 1. Forordningen forbyr omsetning av produkter som kan knyttes til ulovlig avvirkning, og den pålegger virksomheter ved første gangs omsetning å følge prosedyrer som skal avdekke produktenes opprinnelse og lovlighet. Lovlighet henspeiler på lovverket i hogstlandet. Produkter som dekkes av EUs handlingsplan FLEGT eller de internasjonale CITES-lisenser anses som lovlig avvirket.

Tømmerforordningen planlegges gjennomført i norsk rett dels gjennom forskrift fastsatt i medhold av skogbruksloven, dels gjennom forskrift fastsatt i

medhold av naturmangfoldloven. Forordningens artikkel 19 stiller krav om at den enkelte medlemsstat må ha et tilfredsstillende sanksjonssystem for å behandle eventuelle brudd på reglene. Sanksjonene kan bl.a. omfatte bøter, beslag av det aktuelle tømmeret eller treproduktene, eller tilbakekall av tillatelse til å drive handel. Skogloven og naturmangfoldloven gir de nødvendige lovhjemlene for slike sanksjoner.

1.2 Forholdet til Grunnloven

I henhold til EØS-avtalens to-pilarstruktur skal myndigheten til å godkjenne og oppheve godkjenning av overvåkningsorganisasjoner i EØS/EFTA-statene ligge i EFTA-pilaren. Denne kompetansen tillegges ESA på EFTA-siden, ettersom oppgaven har nær sammenheng med oppfølgingen av at regelverket blir fulgt.

Utgangspunktet er at overføring til internasjonale organer av lovgivende, utøvende eller dømmende myndighet med direkte internrettslig virkning i Norge, krever Stortingets samtykke etter Grunnloven § 93. I konstitusjonell praksis er det imidlertid innfortolket et unntak fra dette utgangspunktet som går ut på at overføring til utenlandske organer av myndighet som er «lite inngripende», kan skje ved Stortingets samtykke etter Grunnloven § 26 annet ledd, som bare krever simpelt flertall.

Overføringen av godkjenningsmyndighet til ESA vil ha et begrenset saklig omfang avgrenset av klare kriterier. Norske forvaltningsmyndigheter vil også ha en viss innflytelse i prosessene som kan lede til beslutninger fra ESAs side. Dessuten synes de samfunnsmessige og politiske interesser som berøres gjennom myndighetsoverføringen å være svært begrensede. Innlemmelse av forordningen antas derfor å kunne skje i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

1.3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Miljødirektoratet og Statens landbruksforvaltning (SLF) utnevnes som ansvarlige myndigheter etter forordningen, Miljødirektoratet for importert tømmer og treprodukter og SLF for nasjonalt produsert tømmer og treprodukter. Miljødirektoratet skal ha ansvar for kontroll av virksomheter som omsetter importert tømmer og treprodukter.

Kostnadene for ansvarlige myndigheter vil dekkes over Miljøverndepartementets og Landbruks- og matdepartementets respektive budsjetter, innenfor departementenes gjeldende budsjетrammer. Kostnadene for SLF vil være ca. 1,5 mill. kroner i inneværende år og ca. 1 mill. kroner pr. år etter dette. Kostnadene for Miljødirektoratet antas å ville ligge i samme størrelsesorden.

EØS-komiteens beslutning og forordningene i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Bernt Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Øyvind Korsberg og Jørund Rytman, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Marit Arnstad, og fra Venstre Pål Farstad, viser til Prop. 4 S (2013–2014) om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 995/2010 om omsetning av tømmer og treprodukter, samt tilhørende forordninger 363/2012 og 607/2012. Innholdet i denne forordningen ble på initiativ fra Høyre behandlet av næringskomiteen den 11. november 2010. Komiteen viser til den skriftlige uttalelsen som ble sendt Stortingets europautvalg og som vedlegges denne innstillingen. Denne uttalelsen er like gyldig i dag som den var i 2010.

Komiteen vil igjen understreke at EU tar tak i en viktig utfordring gjennom å fokusere på å bekjempe ulovlig avvirket tømmer, men vil samtidig understreke at dette ikke er en utfordring i Norge. Norsk skogbruk har systemer som sikrer sporbarhet og kontroll på alt avvirket tømmer. Dette bør derfor være et konkurransefortrinn for norsk skogbruk. Komiteen er derfor fornøyd med at SLF får ansvar for den innenlandske oppfølging av forordningen og forutsetter at dette gjøres på en måte som ikke belaster skognæringen med ytterligere byråkrati og kostnader.

Komiteen støtter også at Miljødirektoratet får ansvar for å følge opp importert tømmer og trevirke. I mange land er ulovlig avvirkning et stort problem. Det har store sosiale, økonomiske og miljømessige konsekvenser i de land det foregår, og det er viktig at importland gjør det de kan for å unngå å stimulere aktiviteten gjennom handel.

3. Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling ble 5. desember 2013 oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Utenriks- og forsvarskomiteen uttalte følgende i brev av 11. desember 2013:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til næringskomiteens utkast til innstilling datert 5. desember 2013 vedrørende Prop. 4 S (2013–2014)

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 75/2013 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 995/2010 om omsetning av tømmer og treprodukter, samt tilhørende forordninger 363/2012 og 607/2012.

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til næringskomiteens utkast til innstilling til Prop. 4 S (2013–2014) og har ingen ytterligere merknader.»

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 75 av 3. mai 2013 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 995/2010 om fastsettelse av forpliktelser for virksomheter som bringer tømmer og treprodukter i omsetning, samt tilhørende forordninger 363/2012 og 607/2012.

Oslo, i næringskomiteen, den 12. desember 2013

Marit Arnstad

leder

Gunnar Gundersen

ordfører

Vedlegg 1**Brev fra utenriks- og forsvarskomiteen v/leder til Europautvalget, datert 25. november 2010****COM (2008) 644 om "Regulation on placing of timber and timber products on the EU market"**

Jeg vedlegger en uttalelse fra Næringskomiteen om COM 644 om «Regulation on placing of timber and timber products on the EU market», avgitt 11. november i år under henvisning til § 13 a i Stortingets forretningsorden.

Europaparlamentet vedtok den 20. oktober i år vedlagte forordning som nedfeller forpliktelser for operatører som plasserer tømmer og tømmerprodukter på markedet (*REGULATION (EU) No 995/2010 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 Oktober 2010 laying down the obligations of operators who place the timber and timber products on the market*). Det fremgår av forordnin-

gen, som ble publisert som offisielt EU-dokument 12. november i år (L 295, side 23 – 34), at den anses EØS-relevant.

Selv om forordningen nå er vedtatt finner jeg at Næringskomiteens uttalelse berører viktige spørsmål om betydningen for norsk skognæring, og jeg vil derfor sette den på dagsorden for et av de første møtene i Europautvalget. Jeg vil, i medhold av Stortingets forretningsorden § 13 a, 2. ledd, invitere næringskomiteen til å delta i dette møtet. Næringskomiteen viser i sin uttalelse til brev fra Miljøverndepartementet og Miljø- og utviklingsministeren av henholdsvis 13. april og 8. juni 2010. Jeg vedlegger disse for ordens skyld

Vedlegg 2**Brev fra næringskomiteen v/leder til Europautvalget v/leder, datert 18. november 2010****COM (2008) 644 om "Regulation on placing of timber and timber products on the market"**

Med henvisning til § 13 a i Stortingets forretningsorden følger vedlagt uttalelse fra næringskomiteen

av 11. november 2010 om COM (2008) 644 om "Regulation on placing of timber and timber products on the market"

Vedlegg 3**Til Europautvalget
Her****Angående sak COM (2008) 644 om «Regulation on placing of timber and timber products on the EU market»****Bakgrunn**

Europakommisjonen har fremmet forslag om en due diligence- forordning knyttet til illegal hogst. Forslagets hovedformål er å komplimentere og underbygge EUs gjeldende politikk, og støtte den internasjonale kampen mot ulovlig hogst med relatert handel.

Ifølge regjeringens EØS-notat er forordningsutkastet funnet foreløpig EØS-relevant og akseptabelt, men med forbehold om endelig utforming på grunn av fortsatt uenighet innad i EU.

Forslaget krever at operatøren må forholde seg til et due diligence-system for å minimere risikoen for å plassere ulovlig avvirket tømmer og tømmerprodukter på markedet. Systemet inkluderer tiltak og prosedyrer som vil gjøre operatøren i stand til å spore tømmeret og tømmerproduktene, til å ha tilgang til informasjon angående samsvar med den lovverket som kommer til anvendelse, og til å håndtere risikoen for

å plassere ulovlig avvirket tømmer og tømmerprodukter på markedet.

Saksbehandlingen i Europaparlamentet kan tyde på at forslaget kan bli mer vidtgående enn det opprinnelig ble lagt opp til.

Brev av 13. april 2010 fra Miljøverndepartementet forstås slik at Norge støtter EUs ambisjon og formål med forslaget. Det sies blant annet at «Norway sees the proposed Timber regulation as an important contribution in this area.»

Spørsmålet er om forslaget Europaparlamentet er i ferd med å vedta vil legge unødvendig byrdefulle krav på norsk skognæring. I en sak som denne er det viktig å få belyst hvilke konsekvenser et forslag, som har avskoging i andre deler av verden for øye, vil få for den norske skognæringen. Det er også av stor betydning om kravene bare vil gjelde tømmer, eller også mer kompliserte produkter. Jo mer foredlet et produkt er, jo vanskeligere vil regelverksoverholdelse bli. Paradoksalt nok kan for strenge krav til skogindustrien medføre at et bærekraftig produkt utkonkurreres av andre og mindre miljøvennlige produkter.

Konklusjon:

Høyre har bedt om at næringskomiteen, som ansvarlig komité for norsk skogbruk, oppretter en egen sak i tråd med Stortingets forretningsorden § 13a. I denne forbindelse er komiteen anmodet om å be regjeringen oversende sakens dokumenter, herunder all korrespondanse med EU-systemet.

Komiteen er videre bedt om å utnevne en saksordfører for saken, og å vurdere å avgi en skriftelig uttalelse i saken.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, fra Høyre, Svein Flåtten, Frank Bakke-Jensen og Elisabeth Røbbeck Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til at den på bakgrunn av brev fra Høyres stortingsgruppe av 14. mai 2010 har opprettet sak om Europakommisjonens forslag om en due-diligence forordning knyttet til illegal hogst av tømmer, kalt COM (2008) 644 «Regulation on placing of timber and timber products on the EU-market». Forslaget krever at operatøren må forholde seg til et due diligence-system for å minimere risi-

koen for å plassere ulovlig avvirket tømmer og tømmerprodukter på markedet.

Komiteen ser positivt på at EU innfører regler for å unngå handel med ulovlig hogget tømmer. Dette kan blant annet bidra til å redusere handel med illegalt tømmer fra tropisk regnskog. Komiteen viser til at formålet med forslaget er å avskrekke operatører fra å plassere tømmer i markedet uten å være rimelig sikre på lovligheten og på den måten bidra til innsatsen for å bekjempe ulovlig hogst globalt. Komiteen mener det er nødvendig med internasjonale regler som forplikter aktører til å utvise forsiktighet, dømmekraft og positiv handling for å verifisere lovligheten av tømmeret og tømmerproduktene som kommer inn i deres forsyningskjede. Komiteen viser til Høyres brev til næringskomiteen med anmodning om å opprette sak og om å få sakens dokumenter herunder all EU-korrespondanse oversendt fra regjeringen. I tillegg ble komiteen bedt om og aksepterte å oversende en rekke spørsmål til regjeringen som fremgår av Høyres brev. Komiteen viser til at miljøvernminister Erik Solheim har besvart komiteens spørsmål og gitt en redegjørelse for regjeringens befatning med saken i brev til komiteen av 8. juni 2010.

Komiteen viser til at det endelige kompromiss mellom Europaparlamentet, Kommisjonen og Rådet nå skal godkjennes offisielt av Jordbruksrådet og at det i tiden fremover skal utarbeides detaljer og praktiske tillegninger av forordningen, et arbeid som ligger under Kommisjonens ansvarsområde.

Komiteen vil imidlertid påpeke at dette kompromisset synes å ha blitt mer vidtgående enn opprinnelig lagt opp til, og at det er en risiko for at forordningen vil legge unødvendig byrdefulle krav på norsk skognæring, krav som det ikke er godt belyst hvilke konsekvenser kan få for næringen.

Komiteen viser til at Kommisjonen mener at ingen av EUs medlemsland har behov for å vedta ny lovgivning for å gjennomføre forordningen som skal tre i kraft fra 2013. Komiteen vil imidlertid understreke at håndteringen av de praktiske detaljer og retningslinjene i EU vil være svært viktige også for norsk skognæring.

Komiteen vil i den forbindelse særlig peke på Kommisjonens uttalelser om at det ikke er behov for ny lovgivning, sett opp mot hvordan dokumentasjonen for at tømmer er lovlig hugget skal innrettes og komiteen mener det er spesielt viktig at sertifiseringsordninger ikke er den eneste mulige dokumentasjon på lovlig hugget tømmer.

Komiteen mener norske myndigheter under utforming av retningslinjer og detaljer må gjøre sitt for at sertifiseringsordninger ikke blir eneste mulighet til godkjennelse, og at man i størst mulig grad nyttiggjør seg eksisterende sertifiseringsordninger og

andre systemer. Videre at det oppnås regler om at mest mulig av myndighetsutøvelsen legges på nasjonalt nivå og at tiltak mot ulovligheter settes inn der den høyeste risikoen for lovbrudd finnes. Komiteen vil også understreke viktigheten av at norske myndigheter søker å påvirke utformingen av ret-

ningslinjer og detaljering i forordningen, slik at den blir mest mulig håndterbar for den norske skognæringen.

Komiteen vil på denne bakgrunn foreslå å avgi denne innstillingen som en skriftlig uttalelse til Stortingets Europautvalg.

